
VÍRUSKÖLCÖSÖNHATÁSOK PATHOMECHANIZMUSA

PhD-kurzus

Dr. Ongrádi József

Semmelweis Egyetem
Orvosi Mikrobiológiai Intézet

Budapest
2017

A decorative crosshair consisting of a vertical line and a horizontal line intersecting in the upper left quadrant of the slide.

VÍRUSOK KÖLCÖNTHATÁSAI: AZ EPIDEMIOLOGIA ÚTKERESZTEZŐDÉSEI

A fertőzés következményei

EGY BAKTÉRIUM, GOMBA, PARAZITA SPECIES → **EGY BETEGSÉG**

- fajon belüli eltérő törzsek → **TÖBB BETEGSÉG**
(Chlamydia)
- teljes genom expressziója

EGY VÍRUS → **TÖBB BETEGSÉG**

- teljes genom expressziója → **AKUT KÓRKÉP**
- teljes genom tünetmentes integrálódása (retrovírusok)
  - perzisztálás episomaként (herpesvírusok) → **LAPPANGÓ FERTŐZÉS**
    - teljes genom expressziója (HSV1/2) → **REKURRENS VAGY KRÓNIKUS FERTŐZÉS**
    - s genom részleges expressziója (EBV) → **MALIGNIZÁCIÓ, ???**
- részlegesen vagy aberránsan integrálódott genom egy vagy több példányban (HERV, HPV) → **LAPPANGÁS**
  - expresszió → **genetikai fogékonyság különböző kórképekben (HERV)**
  - **malignizáció (HPV) ???**

A KOCH-POSZTULÁTUMOK (1890) ÚJRAÉRTELMEZÉSE

Korábbi tapasztalatok: egy mikroba → egy betegség

- A beteg szervezetében nagy mennyiségű kórokozó van, az egészségesben nincs
- A beteg szervezetéből a kórokozó izolálható, színtenyésztetben nyerhető
- A kitenyésztett kórokozó egészséges szervezetbe beadva betegséget vált ki
- A beoltott kísérletes gazdából a kórokozó újra kitenyészthető, amely azonos a beoltott kórokozóval

ÚJRA ÉRTELMEZÉS SZÜKSÉGE

Jelen és jövő: egy mikroba → több betegség

- Tünetmentes mikroba hordozás, vertikális terjedés, integrálódás (vírusok)
- Részleges génexpresszió → vírusos daganat keletkezés
- Nehezen / nem tenyésztethető kórokozók (M. leprae, HPV, defektív vírusok)
- Sok kórokozónak nincs állatmodellje
- **Etikai aggályok: ember/főemlős kísérletek nem végezhetők**
- Genetikai hajlamosító tényezők, immunológiai tényezők módosító hatása
- **Egészségesekben nem kórokozó mikrobák: opportunista fertőzések kórokozói**
- Más mikroba fertőzések, kofaktorok módosító hatása
- Egyes kórokozók rendkívül gyors változása (influenza, HIV)
- Emberi genom 43%-át elfoglaló mobilis genetikai elemek és endogén retrovírusok jó és rossz hatásai

A vírusok kölcsönhatásainak jellegzetességei: vertikális terjedés

EGYES INTEGRÁLÓDOTT VÍRUSOK ÁTÖRÖKLŐDHETNEK

- **expozíció az előző (1 → több millió) generációkban (HERV)**
- **több ezer kópia/sejt**
- **aktiválódás, betegség okozása: kofaktorok hatására**
- **bármikor az élet során**

A vírusok kölcsönhatásainak jellegzetességei: horizontális terjedés

FERTŐZÉS UTÁN INTEGRÁLÓDOTT VAGY EPISOMÁLIS VÍRUSOK REAKTIVÁLÓDNAK

- soha
- hónapok – évek – évtizedek múltán (gyermekkor   felnőttkor: VZV)

TRANSZAKTIVÁLÁS, TRANSZCELLULÁRIS TRANSZAKTIVÁLÁS

- **egyik vírus** okozta enyhe vagy lassú lefolyású betegség
  a másik vírus hatására kialakul/fellángol/súlyosbodik

OPPORTUNISTA FERTŐZÉS

- **egyik vírus** → immunszuppresszió →
  másik vírus (egyéb mikroba) aktiválása, serkentése

A HATÁSOK FÜGGETLENEK A:

- fertőzés időpontjától
- fertőzés fennállásának tartamától
- terjedés eredeti módjától

Vírusok lehetséges kölcsönhatásai

KÖZÖMBÖS

AKTIVÁLÁS

GÁTLÁS

HELPER VÍRUS → DEFEKTÍV VÍRUS

Rágcsálók retrovírus komplexei

OBLIGÁT SEGÍTSÉG

VÍRUSEREDETŰ MOLEKULÁK

KÖZVETLEN REAKCIÓJA

TRANSZAKTIVÁLÁS

KOFAKTOR VÍRUS → NORMÁL VÍRUS

MEGLÉVŐ FUNKCIÓK FOKOZÁSA

EGYIK VÍRUS →

CELLULÁRIS TRANSZKRIPCIÓS FAKTOROK SERKENTÉSE →

KÖTŐDÉSÜK MÁSIK VÍRUS REGULÁLÓ SZEKVENCIÁHOZ →

MÁSIK VÍRUS AKTIVÁLÓDÁSA, SERKENTÉSE

OPPORTUNISTA FERTŐZÉSEK

EGYIK VÍRUS →

IMMUNSZUPPRESSZIÓ →

MÁSIK VÍRUS / VÍRUSOK AKTIVÁLÓDÁSA, SERKENTÉSE

Vírusok kölcsönhatása egy sejten belül: vírus molekulák közvetlen kapcsolódása

---

**KÉT ÉP, HASONLÓ VÍRUS SZAPORODIK → GÉNEK REKOMBINÁCIÓJA
(Influenza)**

– ritkán idegen vírusok között is (HHV-6 *rep*^Δ ←..... AAV)

■ **egyik vírus struktúrfehérjét kölcsönöz → PSEUDOTYPUS (HIV/HTLV)**

■ **ép vírus struktúrfehérjét kölcsönöz**

deletált vírusnak → HELPER FUNKCIÓ

(murine leukémia vírusok, HERV)

■ **ép vírus enzim-tevékenységet kölcsönöz deletált vírusnak
(Adenovírus (Ad) → Adeno-asszociált vírus/AAV)**

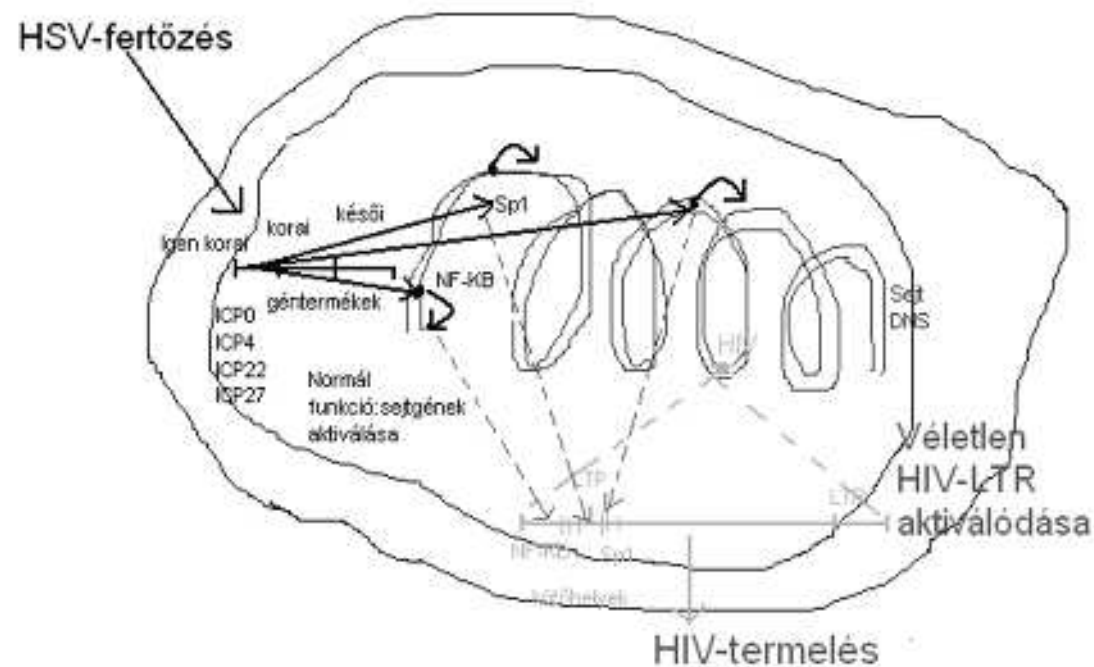
■ **két károsodott vírus kölcsönösen struktúrfehérjét vagy
enzimeket kölcsönöz egymásnak → KOMPLEMENTÁCIÓ
(Ad vagy VSV hőérzékeny mutánsai)**

A vírusok kölcsönhatásának tanulmányozása

KÖLCSÖNHATÁS SZINTJEI: MOLEKULÁRIS (sejten belül transzkripció, transzláció)
Celluláris transzkripciós faktorok közvetítő hatása

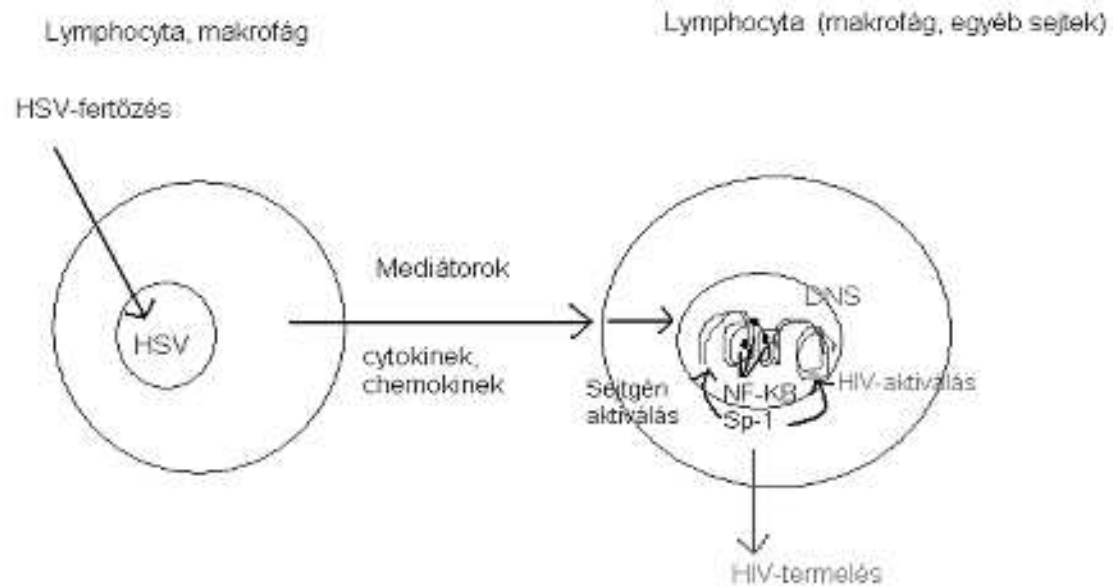
VIRÁLIS TRANSZAKTIVÁLÁS SÉMÁJA

A vírusok kölcsönhatásának tanulmányozása

KÖLCSÖNHATÁS SZINTJEI: MOLEKULÁRIS (sejten belül transzkripció, transzláció)
Celluláris transzkripciós faktorok közvetítő hatása
SEJTSZINTEN (sejtek között: immunitás, cytokinek)
Mediátorok: celluláris transzkripciós faktorok indukálása
TRANSZCELLULÁRIS TRANSZAKTIVÁLÁS

TRANSZCELLULÁRIS TRANSZAKTIVÁLÁS SÉMÁJA

A vírusok kölcsönhatásának tanulmányozása

KÖLCSÖNHATÁS SZINTJEI:	MOLEKULÁRIS (sejten belül transzkripció, transzláció) Celluláris transzkripciós faktorok közvetítő hatása SEJTSZINTEN (sejtek között: immunitás, cytokinek) Mediátorok: celluláris transzkripciós faktorok indukálása TRANSZCELLULÁRIS TRANSZAKTIVÁLÁS SZERVEZET SZINTJÉN (kóros állapotok)
VIZSGÁLATI MÓDSZEREK:	IN VIVO szokatlan kórképek – vírus etiológia felderítése epidemiológiai felmérés (szerológia, víruskimutatás) IN VITRO együttes fertőzés (kísérleti állatok, sejtkultúrák) izolált vírusgének transzfekciója (kotranszfekciója) fertőzés + transzfekció mediátorok vizsgálata (cytokinek, chemokinek) MÉRT PARAMÉTEREK: vírusszaporodás virion alkotórészek (antigének, nukleinsavak) enzimaktivitás (reverz transzkriptáz, polymerázok) génexpresszió mértéke (mRNS → RT-PCR)

A HIV rendszertani helye

LENTIVÍRUSOK

Humán immundeficiencia vírusa (HIV-1/2) – AIDS

**Majmok immundeficiencia vírusa (SIV) - egyes majmokban
AIDS-szerű betegség**

Macska immundeficiencia vírusa -(FIV) - macska-AIDS

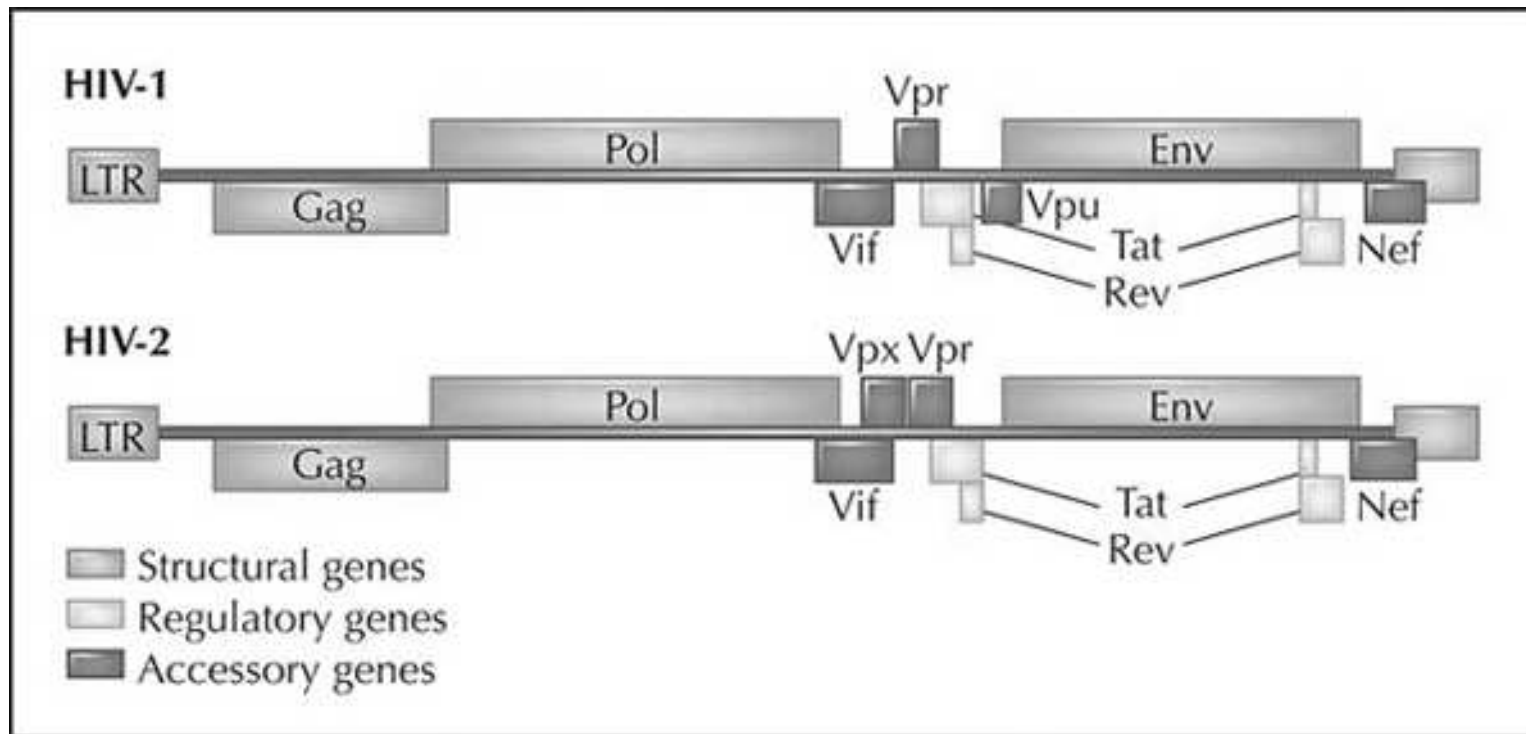
Szarvasmarha immunod. vírusa (BIV) - szarvasmarha AIDS

**Visna-maedi vírus (VMV) - birkákban idegrendszeri és
tüdőbetegségek**

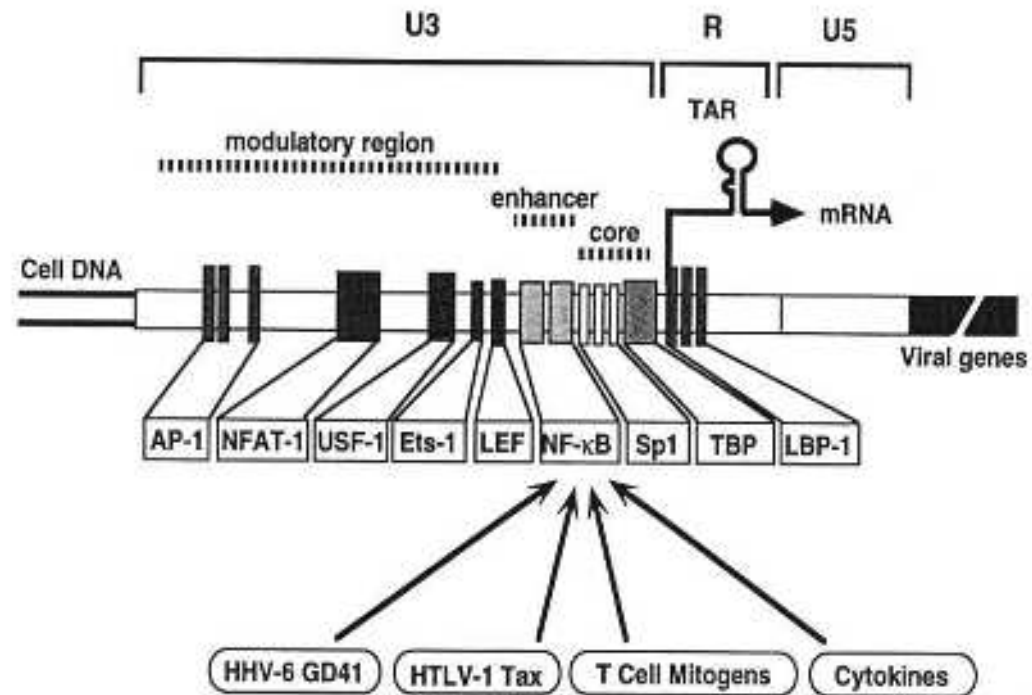
Kecskék arthritis-encephalitis vírusa (CAEV)

Lovak fertőző anaemia vírusa (EIAV)

A HIV génszerkezete

HIV LTR szerkezete

HIV LTR-hez kötődő sejteredetű faktorok

Rövidítés	Név	Funkciók
AP-1	Aktivátor protein 1	Növekedési faktorok szabályozása HIV-1 gén expresszió +/- szabályozása
COUP	Csirke ovalbumin elő promoter	Steroid-thyroid hormon receptor szabályozás HIV-1 gén expresszió +/- szabályozása
NF-AT	Nukleáris faktor aktivált T sejtekben	IL-2 gén promoterhez kötődik HIV-1 gén expresszió fokozása
USF	Elülső promotert stimuláló faktor	HIV-1 gén expresszió +/- szabályozása
TCF-1 α	T-sejt faktor 1 α	HIV-1 gén expresszió +/- szabályozása
NF- κ B	Nukleáris faktor κ B	Sok sejtgén szabályozása, HIV LTR aktiválása
Sp-1	Sejt transzkripció faktor	Sejteredetű faktorok kötődését HIV LTR-hez stabilizálja
Iniciátor	Iniciátor-egység kötő fehérjék	?
TATA	TATA box	RNS polymeráz II (A-H transkripció faktorok) iniciációs komplex képzése HIV gén expresszió fokozása

A HIV reaktiválódása

**Alapszintű (nyugalmi) RNS transzkripció
2x vágott ~2kb mRNS**

**Tat transzaktivátor fehérje
kötődése TAR (59b)
transzaktivátor régióhoz
Sejteredetű fehérjék
lekötődése**

**Transzkripciós komplex =
RNS polymeráz II**

**100x HIV gén expresszió
4-9 kb nem vágott RNS**

**Rev transzaktiváló fehérje
kötődése RRE
(Rev- responsive element)
szakaszhoz**

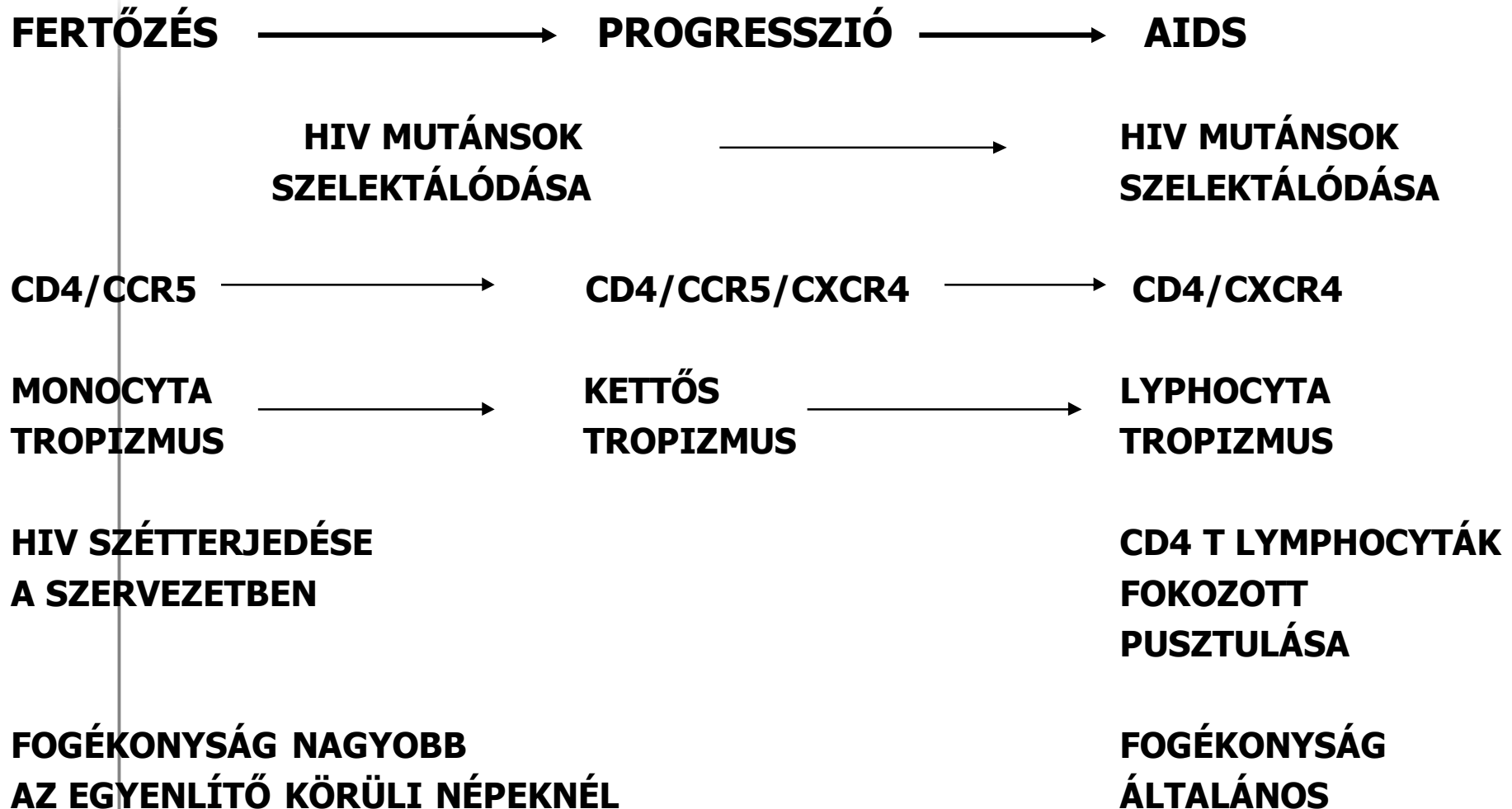
**Vágott és nem vágott virális
RNS molekulák
cytoplasmába áramlása
fokozódik**

**Vírusok összeépülése
fokozódik**

HIV-kötő koreceptorok kettős szerepe

HIV: főbb immunológiai elváltozások

JELLEGZETES ELTÉRÉSEK

CD4+ T sejtek pusztulása, Th2 dominancia

Oldott antigének hatására csökkent proliferatív válasz

Gyengült késői típusú túlérzékenységi reakciók

Antigénhatásra csökkent gamma-interferon termelés

Polyclonális B-sejt aktiválás fokozott antitesttermeléssel

(elsősorban IgG1, IgG3, IgA, IgD)

A B sejtek immunglobulin képzése során alkörmös-mitogén

(PWM) által indukált segítő funkció csökkenése

HIV: főbb immunológiai változások

RENDSZERESEN TALÁLT ELTÉRÉSEK

Lymphopenia

Csökkent sejtprolifерáció T-sejt mitogénekre és alloantigénekre

Csökkent sejtprolifерáció autológ kevert lymphocyta reakciók során és a T3 antigénnel szemben

Csökkent sejtprolifерáció specifikus B-sejt mitogén hatására

Csökkent interleukin-2 termelés

Csökkent cytotoxicitás a vírussal fertőzött sejtek irányában

Fokozott immunkomplex képződés

Csökkent természetes ölósejt-aktivitás, a normális célsejt-végrehajtó sejt kapcsolódás ellenére

Gyengült monocyta chemotaxis

Csökkent MHC II. osztályú antigén kifejeződés a monocytákon-macrophágokon

Emelkedett sav-érzékeny, alpha-interferon szint

A HIV és a cytokinek kapcsolata

HIV-FERTŐZÉS

Th1 → Th2 cytokin eltolódás

Csökken: IL-2, IFN- γ

Fokozódik: TNF- α/β , IL-10

A HIV-REPLIKÁCIÓT BEFOLYÁSOLJA

Fokozza: PHA, PMA, LPS-aktivált immunsejtek felülúszója

TNF- α/β

GM-, M-CSF

IL-1, -2, -6

Gátolja: IFN- $\alpha/\beta/\gamma$

IL-4, -13

Bizonytalan: TGF- β 1

HIV transzaktiváló heterológ vírusok

Alphaherpesvírusok

VÍRUS	FERTŐZÉS VAGY GÉN	SEJTKULTÚRA	HIV KÖTŐHELY, NUKLEÁRIS FAKTOR
HSV-1	FERTŐZÉS	Vero	LTR
	FERTŐZÉS	HeLa, JW	NF-κB
	ICP0	Jurkat	LTR (nem sp.)
	ICP4	CD4+ lymphocyta	LTR
	ICP0+ICP4	Vero, SW480, HeLa	Sp1
	ICP0	Vero, SW480, HeLa	Sp1
	ICP0/ICP4	Vero, SW480, HeLa	Sp1
	ICP0+ICP4+ ICP27	A204, SW480, CV-1, Cos-1, HeLa, Flow5000	LTR
HSV-2	FERTŐZÉS	Vero	LTR
	FERTŐZÉS	MT-4	?
HSV-1/2	celluláris p50		LBP-1, LBP-2
VZV	mint ICP4	A204, SW480, CV-1 COS-1, HeLa, Flow5000	LTR

HIV transzaktiváló heterológ vírusok

Alpha-, Betaherpesvírusok

VÍRUS	FERTŐZÉS VAGY GÉN	SEJTKULTÚRA	HIV KÖTŐHELY, NUKLEÁRIS FAKTOR
Pseudorabies	IE	HeLa	Sp1
	IE	HeLa	TATA
CMV	IE	HOS, E155	LTR
	IE	MRC-5	Sp1, TATA
	IE	SW480	LTR (nem specifikus)
	IE1 vagy IE1+2	RD, Vero, MRC-5	Sp1
	IE2	HeLa	LTR
HHV-6A	FERTŐZÉS	MOLT-3	NF-κB+Sp1
	FERTŐZÉS	Hut-78	LTR
	U17/16	CD4+ PBMC	LTR

HIV transzaktiváló heterológ vírusok

Gammaherpesvírusok

VÍRUS	FERTŐZÉS VAGY GÉN	SEJTKULTÚRA	HIV KÖTŐHELY, NUKLEÁRIS FAKTOR
EBV	BMFL1	AG876, B-JAB, HeLa, BHK, Raji	LTR
	BMFL1	SW480	CAT (nem LTR)
	BMFL1	Jurkat, HeLa, Louckes B ly	NF-κB+Sp1+ TATA+TAR
	BMLF1, BZLF1, BZLF1, LMP, EBNA-2	B ly	NF-κB
HHV-8	KIE2	PBMC	LTR

HIV transzaktiváló heterológ vírusok

VÍRUS	FERTŐZÉS VAGY GÉN	SEJTKULTÚRA	HIV KÖTŐHELY, NUKLEÁRIS FAKTOR
Adenovírus 5. típus	IE	HeLa	NF-κB+Sp1+ TATA+TAR
Adenovírus 12. típus	IE	Jurkat	TATA
Papovavírus (JCV, BKV, LPV, BPV)	T-Ag	A204, SW480, CV-1, COS-1, HeLa, Flow5000	LTR
HBV	X	HEpG2	NF-κB
	X	HEpG2/Get	NF-κB
	X	Jurkat, U937	NF-κB+TAR
HTLV-I	FERTŐZÉS tax	PBMC Jurkat	LTR NF-κB

Emberi Alphaherpesvírusok kölcsönhatásai

HSV-1

- 1. HSV-1 gátolja HSV-2 primér fertőzését: antitestek keresztreakciója**
- 2. HSV-1/HSV-2 okozta hámhiány bőrön, nyálkahártyákon: HIV, HTLV fertőzés megkönnyítése**
- 3. HIV-1 fertőzött T lymphocyták felülfertőzése HSV-sal: HIV szaporodása fokozódik**
HSV-fertőzött T lymphocyták felülfertőzése HIV-vel: HIV szaporodása gátolt
- 4. HSV-1/HSV-2 ICP0, ICP4, ICP27 aktiválja HIV-1 LTR-t (NF- κ B, Sp1 aktiválódásán keresztül) és az indukált celluláris p50 fehérje kötődik HIV-1 LBP-1, LBP-2 szekvenciákhoz**
- 5. HSV-1 növeli HIV-1 virionok számát kettősen fertőzött egyénekben**
- 6. HSV-1 TNF- α , IFN- γ , IL-6 termelést indukál → HIV aktiválódik**
- 7. HSV-1 IE géntermékek aktiválják multiplex sclerosishoz társult retrovírust (MSRV) *in vitro***
- 8. HSV-1 ICP0 aktiválja a humán endogén retrovírust (HERV-K) AP-1 hatásán keresztül (14x) (teratocarcinoma kialakulása?)**
- 9. HTLV- tax polypeptid aktiválja HSV timidin kináz (TK) promotert (acyclovir rezisztencia?)**
- 10. VZV ORF4 (HSV-1 ICP4 homológ) aktiválja HIV-1 LTR-t *in vitro***

Állati Alphaherpesvírusok kölcsönhatásai

- 1. Aujeszky vírus (pseudorabies) IE géntermékek aktiválják HIV-1 LTR-t**
in vitro
(TATA, Sp1)
Humán adenovírus (HAdV)-2 korai gén E2, E3 promotert
HTLV-I és II long terminal repeat (LTR) szabályozó
szekvenciákat
Rous-sarcoma vírus (RSV) LTR-t
- 2. Macska herpesvírus (FeHV) aktiválja macska immundeficiencia vírusát (FIV)**
- 3. Csirkék Marek-vírusa fokozza a B-sejtes csirke-leukémia vírus (ALV) onkogenitását**

Cytomegalovírus kölcsönhatásai

CMV

- 1. CMV rontja a CD4/CD8 arányt, fokozza a HIV-1 kötő Fc-receptorok kifejeződését**
- 2. CMV IE2, IE1 aktiválják a HIV-1/HIV-2 LTR-t (Sp1, NF- κ B celluláris transzkripció faktorok segítségével)**
- 3. CMV + makrofág → HIV aktiváló cytokinek termelése**
- 4. HIV-1 Tat fokozza a CMV szaporodását szemipermiszív sejtekben**
- 5. Kettős fertőzés során az AIDS előbb kialakul, lefolyása gyorsabb**
- 6. CMV fokozza HSV-1 gD és HAdV korai gén (E1A) expresszióját**

Emberi 6-os Herpesvírus A (HHV-6A) kölcsönhatásai

HHV-6A

- 1. HHV-6A U86, U89 IE aktiválja CD4 promotert → CD4 nagyfokú kifejeződése immunsejteken**
- 2. HHV-6A fokozza a RANTES chemokin termelését, CXCR4 HIV-koreceptor kifejeződését**
- 3. HHV-6A U17/16, U16, DR7 géntermékek aktiválják HIV-1 LTR-t**
- 4. Indukált TNF- α , elnyomott IFN- γ termelés HIV-1 aktiválódást (NF- κ B) eredményez**
- 5. Kettősen fertőzött egyénekben HIV termelés 6,1x, CD4+ lymphocyta pusztulás gyorsabb, mortalitás 35%-kal magasabb, mint HHV-6A negatív HIV-fertőzöttekben**
- 6. HHV-6A U94 (=RepH6) gátolja HIV-1 LTR-t**
- 7. HHV-6A nem aktiválja HTLV-I LTR-t**
- 8. HHV-6A DR7 géntermék aktiválja humán papillomavírus (HPV) 16/18 E6, E7 termelést (→ méhnyakrák)**
- 9. HHV-6A viraemia súlyosbítja hepatitis C vírus (HCV) okozta májfibrózist**
- 10. Aktiválja Jacob-Creutzfeld (JC) vírus antigén termelését → progresszív multifokális leukoencephalopathia gyorsabb lezajlása**
- 11. HHV-6A gátolja EBV és HSV-1 IL-6 termelését**
- 12. HHV-6A IL-1 β termelését az EBV és HSV-1 nem gátolja**
- 13. HHV-6A TNF- α termelését az EBV gátolja**

Emberi 6-os herpesvírus B (HHV-6B) és HHV-7 kölcsönhatásai

HHV-6B

- 1. HHV-6B közvetlenül és cytokinek hatásán át is gátolja HIV-1 szaporodását**
- 2. Dengue-vírus, kanyaróvírus aktiválja HHV-6 (B)-t**

HHV-7

- 1. HHV-7 replikáció reaktiválja a HHV-6B-t lappangó állapotából**
- 2. HHV-7 gátolja HIV-1 CD4 kapcsolódását (kompetíció)**
- 3. HHV-6(?) + HHV-7 együtt aktiválja: kanyaróvírus, HSV-1, CMV, EBV, dengue-vírus, HAdV, Coxsackie B vírus, parvovirus B19, *Legionella pneumophila*, *Pneumocystis carinii***
- 4. HHV-6A+HHV-7 +/- HHV-8 ritkán afrikai és endémiás Kaposi-sarcomában fordul elő**

HHV-6A elleni IgM antitestek szintje HIV-fertőzöttek és nemi partnereik körében

Csoport, esetszám	Átlagélet- kor (év)	Ffi/ Nő	CD4 ⁺ sejtek 10 ⁶ /l	0 ^a	20 ^b	40	80	160	320	Antitest titer átlaga
Kontroll n=10	54 (12-76)	1/9	>400	9	1	0	0	0	0	2 ± 2
HIV-negatív nemi partner n=10	29 (18-48)	6/4	>400	4	0	1	2	3	0	68 ± 22*
Tünetmentes HIV-pozitívak n=20	36 (25-54)	20/0	>400	14	0	4	1	1	0	20 ± 9**
AIDS beteg n=14	32 (21-50)	14/0	50-200	7	3	1	3	0	0	24 ± 9
Terminális AIDS beteg n=11	33 (26-43)	11/0	<50	5	3	2	1	0	0	20 ± 8

^a0 = < 20, ^b savóhígítások reciproka és az átlag szórása,
*p < 0,01, **p < 0,05 a kontroll csoporthoz viszonyítva

HHV-6A elleni IgG antitestek szintje HIV-fertőzöttek és nemi partnereik körében

Csoport, esetszám	0 ^a	20 ^b	40	80	160	320	640	1280	Antitest titer átlagab	Alacsony aviditású IgG előford. %
	antitest titer									
	a vizsgálatok száma									
Kontroll n=10	4	1	1	2	2	0	0	0	54±20	0
HIV-negatív nemi partner n=10	4	0	0	0	0	2	1	3	512±179*	80
Tünetmentes HIV-pozitívak n=20	0	0	2	2	5	8	2	1	308±63*	15
AIDS beteg n=14	1	0	1	4	5	1	2	0	197±54	28
Terminális AIDS beteg n=11	0	0	1	1	2	6	1	0	244±55	27

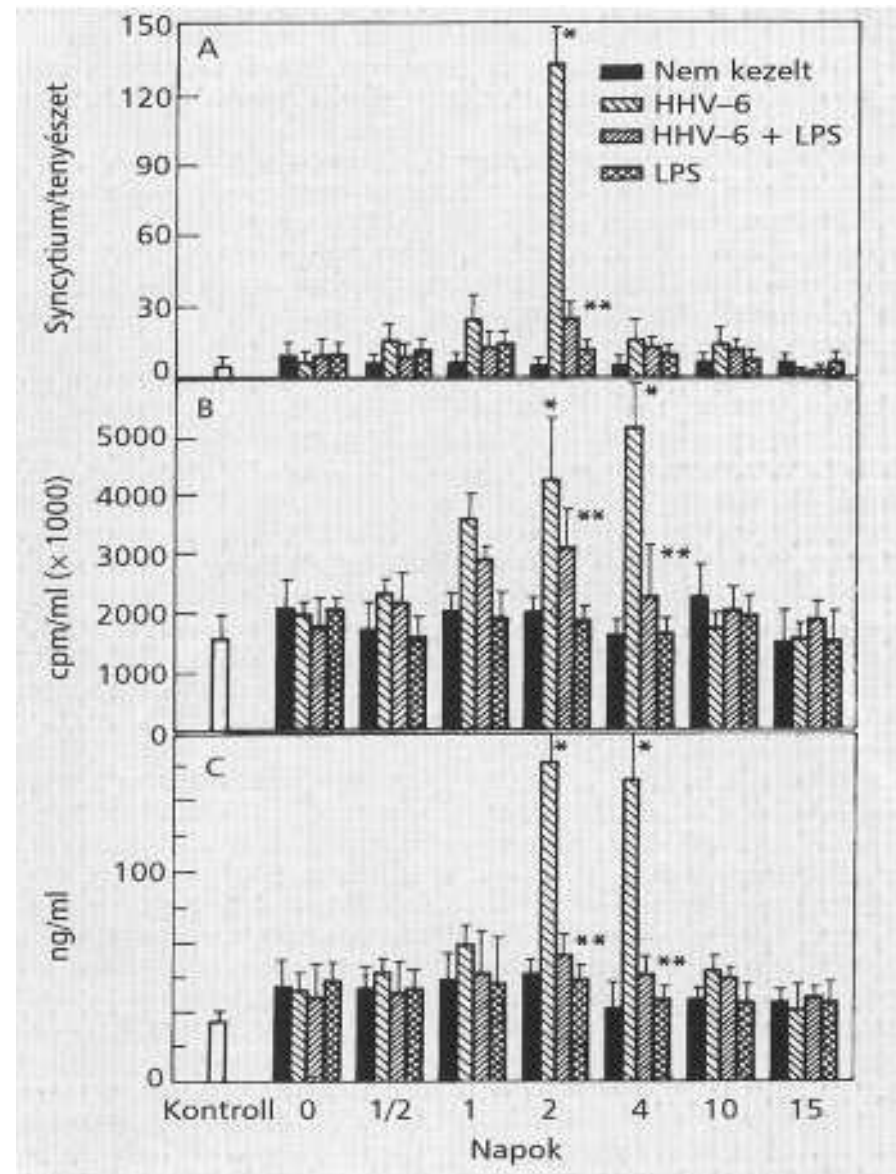
^a0 = < 20, ^b savóhígítások reciproka és az átlag szórása,
*p < 0,01, a kontroll csoporthoz viszonyítva

A HHV-6A indirekt hatása a HIV-1 szaporodására

A: Cytopathiás
hatás változása

B: Reverz
transzkriptáz
aktivitás a
felülúszóban

C: p24 vírusantigén
mennyisége a
felülúszóban

Gammaherpesvírusok kölcsönhatásai

EBV

- 1. EBV-immortalizált B-lymphocyták fogékonnyá válnak egyes HIV-1 törzsek iránt**
- 2. EBV gyakran fordul elő HIV fertőzéshez társult (30%) és agyi (100%) lymphomákban**
- 3. HIV-1 serkenti EBNA-2+ és LMP-1+ immunoblast képződést, EBV viraemiát, növeli egyes EBV antigének (VCA, MA, EA, EBNA-2) elleni antitestek szintjét, de az EBNA-1-ellenes antitestek szintjét csökkenti**
- 4. EBV BZLF1, BRLF1, BMLF1, EBNA-2, LMP → NF- κ B aktiválás → HIV-1 LTR aktiválás**
- 5. EBV latencia során LMP kifejeződés → HIV-1 aktiválás !**
- 6. EBV fertőzés lerövidíti HIV-1 fertőzés lefolyását, segíti az AIDS kifejlődését**
- 7. HIV-1 nem aktiválja EBV-t**

A HHV-8 és a HIV-1 kölcsönhatásai

---

1. Kettősen fertőzött egyénekben KS gyakoribb előfordulása

HHV-8 és HIV-1 kétoldalú kölcsönhatás

HHV-8+ BCBL1 sejtek + HIV-1 + ACH sejtfúzió → együttes vírusgén expresszió

2. HHV-8 KIE2 aktiválja a HIV-1 LTR-t,
Tat-tal synergismusban is
3. HIV-1 Tat, Vpr fokozzák az intracelluláris HHV-8 expressziót
4. HIV-1 által indukált cytokinek a HHV-8 lytikus ciklusát indukálják
Tat aktiválja VEGFR-t endothel sejtekben
5. HHV-8 CD40 stimulációja → CD4, CXCR4 expresszió
B lymphocytaikon → T-sejt tróp HIV-1 fertőzés B sejtekben

Adenovírusok és retrovírusok kapcsolata

HAdV-2 E1A 288AA transzaktivátor foszfoprotein → HTLV-I és II LTR aktiválása

HTLV-II Tax → HAdV-2 E3 promoter aktiválása

HAdV-2 E1A 288AA → HIV LTR 5-6x aktiválása (TATA box)

242AA → nem transzaktiváló hatású

E1A/E1B → HIV LTR aktiválás (Sp1 + TATA)

→ IL-1, IL-6, TNF- α → HIV-1 aktiválás

E3 (14,7, 10,4/14,5 kD géntermékek) anti-TNF- α hatás → HIV gátlás

HIV-fertőzött betegekben: halálos adenovírus gastroenteritis (20%), colitis, pneumonia, meningoencephalitis, hepatitis, nephritis

HIV-1 → gyengült Th1 rendszer → gyengült CTL →

több adenovírus típus egyidejű, idült perzisztenciája

rekombinánsok (átmeneti típusok, tipizálhatatlan törzsek)

HAdV-D (≥ 43 . típus) vagy HAdV-C (pl. 1. típus) a székletben

HAdV-B (11, 34, 35. típus) a vizeletben, egyéb váladékokban

Felin adenovírus és felin immundeficiencia vírus: gyakori együttes szeropozitivitás

Humán papillomavírusok és a HIV kapcsolata

HIV és magas rizikójú HPV típusok együttes fertőzése

Pikkelysejtes intraepitheliális léziók 50%-al gyakrabban alakulnak ki,
mint csak HPV fertőzésben

HIV fertőzés → HPV perzisztencia fenntartása

Méhnyakrák HIV fertőzöttekben: AIDS kritérium

Bovin papillomavírus T antigén → HIV LTR aktiválás

Hepatitis vírusok és a HIV kapcsolata

HIV és hepatitis vírus fertőzések együttesen →
máj fibrosis/cirrhosis gyakoribb → májátültetés

HBV

HIV fertőzöttek 80%-a HBV fertőzött

Ugyanazon fehérvérsejtekben együttes HIV + HBV fertőzés következménye:

HBV HBX → NF- κ B → TNF- α → HIV LTR aktiválás

HBV polymeráz és core-protein C-terminális része: INF- β gátlás → HIV replikáció fokozódik

Hepatitis vírusok és a HIV kapcsolata

HCV

Anya HIV + HCV együttes fertőzése → magzat HCV fertőzése

20%-kal gyakoribb

(HIV fertőzés → CD4+ T helper sejtek gyengülése → HCV viraemia)

HCV core-protein a sejtmagban → NF-κB aktiválás → HIV LTR aktiválás

HCV → TNF-α + IFN-γ termelés fokozódása T sejtekben → HIV aktiválás

Opiátok (morfin) → HCV aktiválás → HIV aktiválás

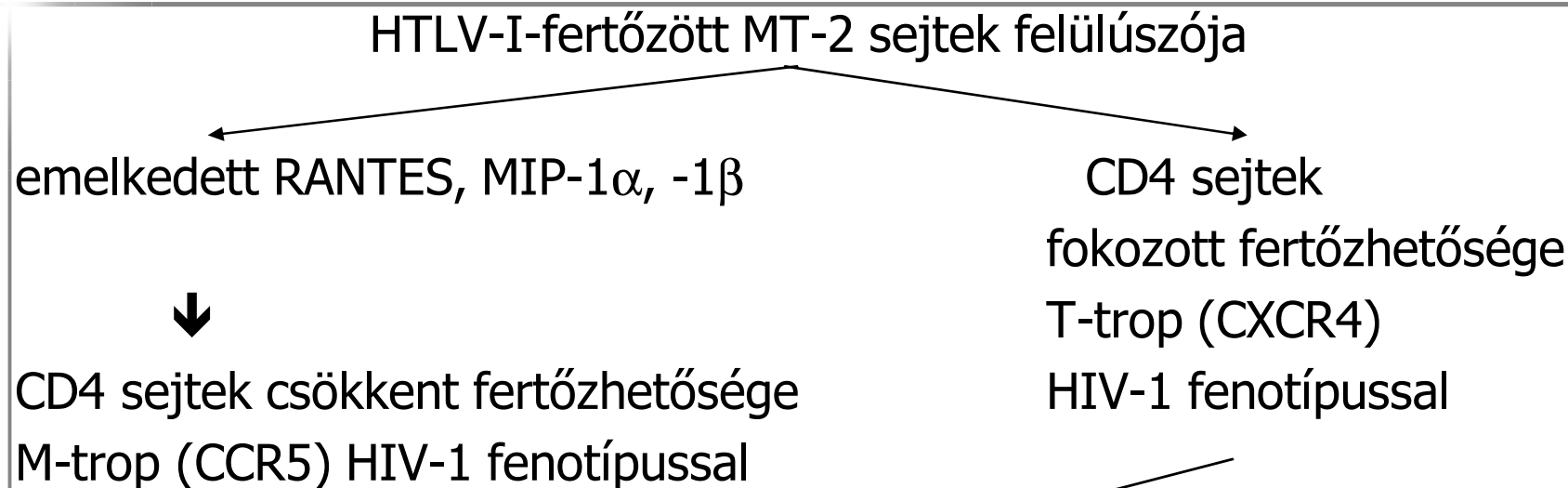
HGV

HGV → RANTES, MIP-1_α, MIP-1_β, SDF-1 CC chemokin expresszió

fokozódása → CCR5 és CXCR4 fenotípusú HIV-1 replikáció gátlása

IL-13 szint csökken, IL-12 és IL-18 szint fokozódik → HIV-1 gátlás

HIV és HTLV kapcsolata

AIDS progresszió gyorsul

HTLV Tax → HIV transzaktivátor

HTLV Tax + anti-CD3 → HIV Env mediálta sejtfúzió hatékonyabb

HTLV Tax + TCR szignál → T-sejtek cytokin termelése fokozódik →
HIV aktiválás

Intravénás kábítószerelés: HIV és HTLV együttes terjedése

Macskában:

FelV → FIV aktiválás

HIV és HERV kölcsönhatásai

HERV – K10 cORF ~ HIV Rev homológiája

env expresszió fokozása

HERV – K env elleni antitestek

Véradók	3%
Terhesek	38%
HIV-1+ egyének	70%

SLE: magas szintű (1:2560) IgG termelés HERV-K Env ellen

→ ÁLPOZITÍV EREDMÉNYEK („ÁTMENETI”) HIV- SZŰRÉSKOR

HIV-1 VÍRUSANTIGÉNEK → HERV-K RNS TERMELÉS FOKOZÁSA

(CD8, U87 MG HIV-nonpermisszív sejtekben)

HIV-1 SZAPORODÁS → HERV-K FEHÉRJE TERMELÉS FOKOZÁSA

(CD4 HIV-permisszív sejtekben)

1. ABNORMÁLIS HERV-K FEHÉRJE TERMELÉS → HIV encephalopathia

2. INFEKTÍV HERV-K VIRIONOK TERMELÉSE → AIDS súlyosbodása,

autoimmun reakciók, daganatok

HAART: HERV-K érzéketlen, HIV gátlás → HERV-K aktiválás elmaradása

HIV-1 + PMA/ionomycin → synergista hatás HERV-K aktiválásában

HIV kölcsönhatása más vírusokkal

Vakcinia vírus (Jurkat sejtekben) → HIV LTR 50x aktivitás

Humán parvovírus B19 NS1 fehérje → HIV LTR 4x aktivitás
(egyidejűleg HIV TAR és TATA régiókhoz Tat és TFIID
kötődés)

HIV pseudotípusok ?

Elvileg: HIV + borítékkal rendelkező vírusok (CMV, HHV-6, EBV, HHV-8, VSV)

Env + boríték fehérjéinek keveredése →

Kibővült gazda/gazdasejt specifitás?

In vitro: HIV + xenotrop murin leukemia vírus

HIV + amphotrop murin leukemia vírus

MLV Env fehérje erősebben kötődik egyes sejtreceptorokhoz
mint HIV gp10 → infektivitás fokozódhat

HIV + herpes simplex vírus → nem lymphoid sejtek fertőzése

HIV-1+ HTLV-II borítékfehérjék kölcsönös terjedése

Emberi és állati fúzionált/hybrid sejtekben spontán pseudotípusok

In vivo: FIV + FeLV → nem lymphoid sejtekben is, F-AIDS gyors, agresszív lefolyás

HIV fertőzött emberekben sosem találtak pseudotypusokat →
nincs fenotípusos keveredés

TRANSZAKTIVÁLÁS ÉS OPPORTUNISTA FERTŐZÉSEK VISZONYA

HERPESVÍRUS TRANSZAKTIVÁLÁSI LÁNCOK

OPPORTUNISTA FERTŐZÉSEK

BOSZORKÁNY KÖR

HALÁLOS KOMPLIKÁCIÓK

HIV-FERTŐZÉSEK ÉS AZ AIDS STÁDIUM BEOSZTÁSA (SERDÜLŐK, FELNŐTTEK KÖRÉBEN)

CDC (Atlanta, GA, USA) 1993

KLINIKAI KATEGÓRIÁK

CD4+ T-sejtek száma (μl)	A Tünetmentes, akut (primér) HIV vagy PGL*	B Tünetek, de nem az A vagy C jellemzői	C AIDS-jelző állapotok
(1) ≥ 500	A1	B1	C1
(2) 200-449	A2	B2	C2
(3) < 200	A3	B3	C3

*PGL= perzisztens generalizált lymphadenopathia

HIV-FERTŐZÉSEK ÉS AZ AIDS STÁDIUM BEOSZTÁSÁNAK VÁLTOZATAI (SERDÜLŐK, FELNŐTTEK KÖRÉBEN)

KÖZÖS ALAPELV: A PROGRESSZIÓ IRREVERZIBILIS!

**ADOTT STÁDIUMBAN (KATEGÓRIÁBAN) TARTOZÁS MINDEN ESETBEN
A VALAHÁ MÉRT LEGALACSONYABB CD4 T LYMPHOCYTASZÁM
ILLETVE "LEGROSSZABB" KLINIKAI TÜNET ALAPJÁN TÖRTÉNIK
--- ESETLEGES JAVULÁS ELLENÉRE IS!!**

USA

HIV POZITÍV SZEMÉLYEK KATEGÓRIÁI

KATEGÓRIA	CD4 SEJTSZÁM/μl	BEOSZTÁS
1	≥ 500	Tünetementes
2	200-499	AIDS-related complex (ARC)
3	< 200	AIDS

**AIDS: CD4 SEJTSZÁM SZERINT: minden HIV pozitív személy $< 200/\mu$ l CD4
sejtszámmal !**

KLINIKAI TÜNETEK SZERINT: 2-10 pontértékek összeadása után ha > 10

USA 3. KATEGÓRIA = WHO OSZTÁLYOZÁS 3. és 4. KLINIKAI SZAKASZ

AFRIKA: SPECIÁLIS AIDS MEGHATÁROZÁSOK (pl. egyszerűsített)

**15 ÉVESNÉL FIATALABB GYERMEKEK SZÁMÁRA SPECIÁLIS
MEGHATÁROZÁSOK**

A HIV FERTŐZÉS ELSŐ SZAKASZÁNAK JELLEMZŐI

USA: „A” KATEGÓRIA

WHO: 1. KLINIKAI STÁDIUM

FELTÉTELEK:

- A CD4 T SEJTEK SZÁMA SOSEM CSÖKKENT 500/ μ l ALÁ**
- A KÉSŐBBI KATEGÓRIÁKRA/KLINIKAI ÁLLAPOTOKRA JELLEMZŐ TÜNETEK SOSEM JELENTKEZTEK MÉG**

1. TÜNETMENTES FERTŐZÉS

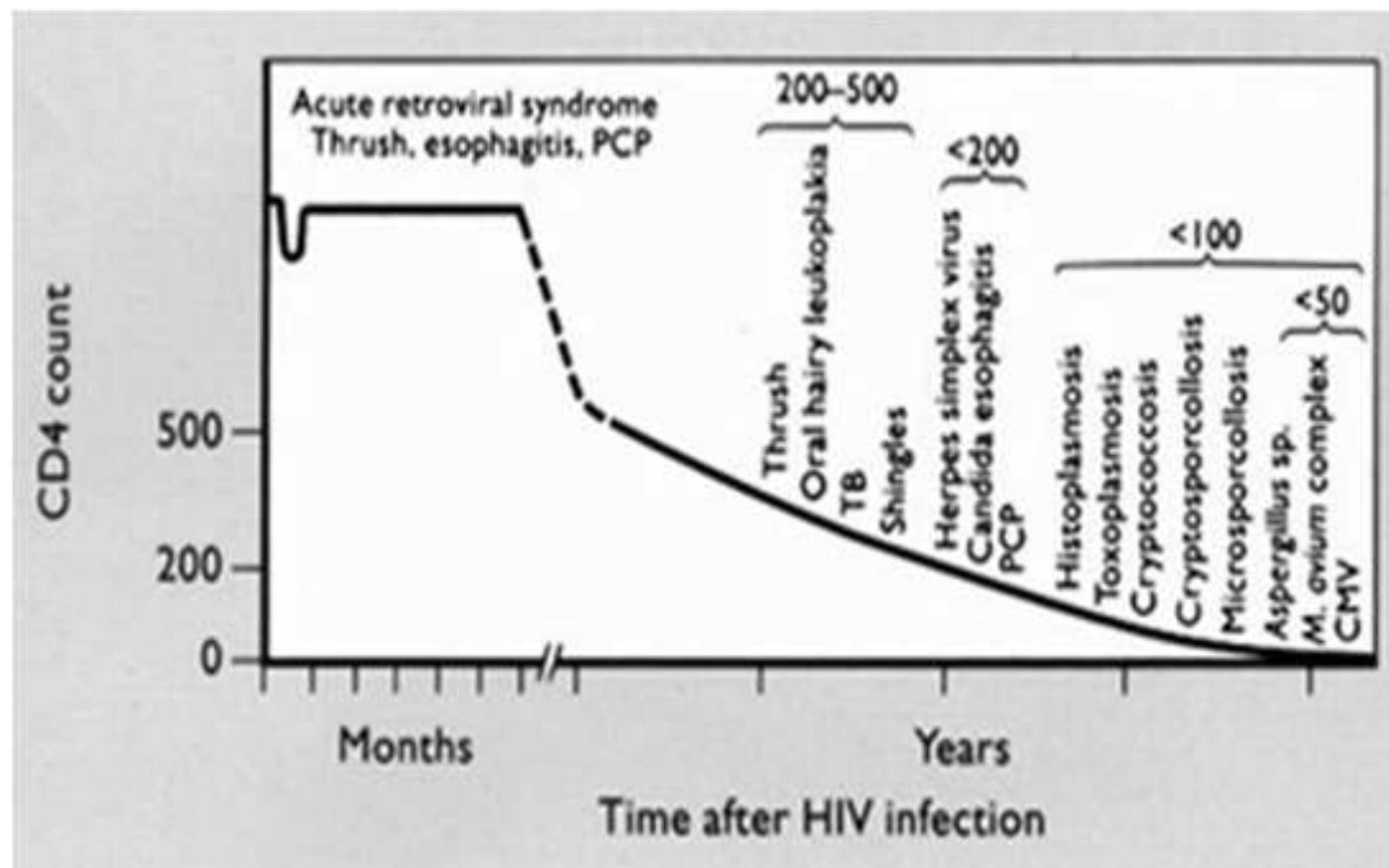
2. PERZISZTÁLÓ GENERALIZÁLT LYMPHADENOPATHIA (PGL)

3. AKUT (PRIMÉR) RETROVÍRUS (HIV) FERTŐZÉS TÜNETEI

WHO: +

4. AZ EGYÉN ÁLLAPOTA: TÜNETMENTES, NORMÁLIS AKTIVITÁS

AIDS: OPPORTUNISTA FERTŐZÉSEK KIALAKULÁSA

A HIV-FERTŐZÉS MÁSODIK SZAKASZÁNAK JELLEMZŐI

A BETEGSÉG KEZDETI, NYILVÁNVALÓ TÜNETEI, NEM ÉLETVESZÉLYESEK

USA: „B” KATEGÓRIA (ARC)

Bacilláris angiomatosis

Candidiasis: oropharyngeális és vulvovaginális (gyakori, therápia resistens)

Cervicális dysplasia (közepes, súlyos), *in situ* méhnyakrák

>1 hónap: láz (>38,5 °C), hasmenés

Szájban “hairy leukoplakia”

Herpes zoster (≥2 epizód, >1 dermatoma)

Idiopathiás thrombocytopeniás purpura

Listeriosis

Kismedencei gyulladásos betegségek, különösen petevezeték és petefészek abscessus

Környéki neuropathia

WHO: 2. KLINIKAI SZAKASZ

Fogyás, testsúly <10% -ának elvesztése

Bőr-, nyálkahártya fertőzések (pl. dermatitis, prurigo, körömgombásodás, cheilitis)

Herpes zoster az előző 5 évben

Ismétlődő felső légúti fertőzések

AZ EGYÉN ÁLLAPOTA: TÜNETEK, KÖZEL TELJESEN AMBULÁNS ELLÁTÁSSAL

AIDS MEGHATÁROZÓ KRITÉRIUMOK

CDC (Atlanta, GA, USA) 1993

---

1. CD4 T SEJTEK SZÁMA: $<200/\mu\text{l}$ és vagy

2. TÜNETEK:

Általános tünetek

Encephalopathia (HIV-fertőzéshez társuló)

Progresszív multifokális leukoencephalopathia (PML)

Fogyás (wasting syndrome) HIV-fertőzéssel összhangban

AIDS: OPPORTUNISTA FERTŐZÉSEK

Bakteriális (nem Mycobacterium vagy Pneumocystis) eredetű ismétlődő tüdőgyulladások

Candidiasis (bronchusok, trachea, tüdők; oesophagus)

Coccidiomycosis (disseminált vagy extrapulmonáris)

Cryptococcosis (extrapulmonáris)

Cryptosporidiosis (krónikus intestinális, >1 hónap)

Cytomegalovírus betegség (nem a májban, lépben, nyirokcsomókban)

Cytomegalovírus retinitis (látás elvesztése)

Herpes simplex (krónikus fekélyek >1 hónap, bronchitis, pneumonitis, oesophagitis)

Histoplasmosis (disseminált vagy extrapulmonáris)

Isosporiasis (krónikus intestinális >1 hónap)

Kaposi sarcoma

Lymphomák (Burkitt -, immunoblastos-, non-Hodgkin-, agyban primér)

Méhnyakrák (invazív)

Mycobacterium avium complex vagy M. kansasii (disseminált vagy extrapulmonáris)

Mycobacterium tuberculosis, bármely helyen (tüdőben vagy extrapulmonáris)

Mycobacterium, más vagy azonosítatlan faj (disseminált vagy extrapulmonáris)

Pneumocystis carinii pneumonia (PCP)

Salmonella septicaemia, recurrent

Toxoplasmosis agyban

HIV FERTŐZÉS / AIDS KLINIKAI OSZTÁLYOZÁSA WHO SZERINT

---

3. KLINIKAI STÁDIUM

Súlyvesztés (> 10%)

Idült hasmenés (> 1 hónap)

Állandó vagy intermittáló láz (> 1 hónap)

Szájüregi candidiasis

Orális "hairy leukoplakia"

Tüdő tuberculosis a megelőző évben

Súlyos bakteriális fertőzések

Vulvovaginális candidiasis

**A BETEG ÁLLAPOTA: A NORMÁLISNÁL TÖBB, DE MÉG <50% IDŐ
BETEGÁGYBAN A MEGELŐZŐ HÓNAPBAN**

HIV FERTŐZÉS/AIDS OSZTÁLYOZÁSA A WHO SZERINT

---

4. KLINIKAI STÁDIUM

Gyors fogyás (wasting syndrome)

Pneumocystic carinii pneumonia (PCP)

Toxoplasmosis agyban

Cryptosporidiosis hasmenéssel, >1 hónap

Isosporiasis hasmenéssel, > 1 hónap

Cryptococcosis, extrapulmonáris

CMV betegség szervekben (de nem a májban, lépben, nyirokcsomókban)

Herpes simplex fertőzés a bőrön és nyálkahártyákon

Progressiv multifocalis leukoencephalopathia

Mycosis szóródása (pl. histoplasmosis)

Candidiasis nyelőcsőben, légcsőben, hörgőkben, tüdőben

Atipikus, disszeminált mycobacteriosis

Salmonella septikaemia (nem hastífusz eredetű)

Extrapulmonáris tuberculosis

Lymphoma

Kaposi sarcoma

HIV encephalopathia

A BETEG ÁLLAPOTA: NAPPAL IS IDEJE >50%-BAN ÁGYHOZ KÖTÖTT

AIDS

BŐRTÜNETEKEL JÁRÓ OPPORTUNISTA VÍRUSFERTŐZÉSEK, DAGANATOK

Molluscum contagiosum: nagyszámú, kiújulásra hajlamos

Humán papillomavírus 6,11 perianalis szemölcsök > intraepitheliális cc

7: nyelven

Herpes simplex vírus 1, 2: vesiculák, fekélyek, verrucosus

Varicella-zoster vírus: varicella progressiva,

herpes zoster = első jel, szóródás: több dermatomán, necrosis

Cytomegovírus: vasculitis, ulceratiók perianalisan, indurált pigmentált

csomók

Epstein-Barr vírus: lymphomák

(orális: hairy leukoplakia)

Humán herpesvírus 8: Kaposi sarcoma

(Bőrtünetek nélkül: HHV-6A, HHV-6B, adenovírusok, CMV retinitis,

HPV 16, 18: méhnyakrák)

MÁS VÍRUSFERTŐZÉSEKHEZ TÁRSULÓ, HSV-1 ÉS HSV-2 ÁLTAL OKOZOTT OPPORTUNISTA FERTŐZÉSEK

FELTÉTEL: CELLULÁRIS IMMUNITÁS GYENGESÉGE

**HIV-fertőzéshez társult progresszív gáttáji fekélyesedés
oesophagitis, colitis, pneumonia (AIDS meghatározó
állapot)
tünetmentes vírusürítés
+/- CMV**

Sézary-syndroma (HTLV ?), pemphigus, ekzéma (HHV-6 ?)

Szervátültetés (+ CMV ?, + HHV-6B ?)

**Tünetmentes HSV-1, HSV-2 ürítés nyálban, toroköblítő folyadékban hetekig
Ritkán tracheobronchitis, tüdőgyulladás, oesophagitis, hepatitis**

**KEZELÉS: ACYCLOVIR
(ritkán acyclovir rezisztens mutánsok,
kimutathatók: PCR)**

BÁRÁNYHIMLŐ – ÖVSÖMÖR MINT MÁS VÍRUSFERTŐZÉSEKHEZ TÁRSULT OPPORTUNISTA KÓRKÉPEK

BÁRÁNYHIMLŐ: csontvelő átültetés után (+ CMV, + HHV-6B)
első 9 hónapban: 80%
egy évben további 20%

ÖVSÖMÖR: HIV fertőzötek 8-11%-ában (ARC meghatározó állapot)
HIV-fertőzött gyermekekben
kiütések folyamatosan keletkezhetnek, verrucosus formában
több dermatomában, haematogén szóródás
retinitis, heveny retina elhalás,
krónikus progresszív encephalitis
bakteriális felülfertőzések
Lymphoproliferatív kórképekben (+ EBV, + HHV-6B)

KEZELÉS: ACYCLOVIR
(Ritkán acyclovir rezisztens mutánsok,
kimutathatók: PCR)

MÁS VÍRUSFERTŐZÉSEKHEZ TÁRSULÓ OPPORTUNISTA CYTOMEGALOVÍRUS FERTŐZÉSEK

HIV-FERTŐZÉS, AIDS

Latens CMV fertőzés aktiválódása

AIDS progresszióval párhuzamosan CMV aktivitás fokozódik

AIDS-related complex (ARC): CMV viraemia gyakori

AIDS: retinitis → látászavar, vakság

oesophagitis, colitis

interstitiális penumonia

hepatitis, cholecystitis, pancreatitis

epididymitis, oophoritis

meningoencephalitis, radiculopathia, myelopathia

AIDS 40%: dementia complex

CMV kitenyészthető, más herpesvírus species nem

IMMUNSZUPPRESSZÁLTAK

Transzplantáltak körében "CMV betegség"

Ehhez társulhat HHV-6B, HHV-7 reaktiválódás

Bakteriális, gombás fertőzések veszélye növekszik

HHV-6 ÉS HHV-7 MINT MÁS VÍRUSFERTŐZÉSEKHEK TÁRSULT OPPORTUNISTA FERTŐZÉSEK KÓROKOZÓI

HHV-6A

HIV FERTŐZÉS, AIDS

HHV-6A → HIV AKTIVÁLÁS → HHV-6A FERTŐZÉS GENERALIZÁLÓDÁSA

**HHV-6A LEGTÖBB SZERVBŐL KIMUTATHATÓ, NINCS SPECIFIKUS TÜNET
BOSZORKÁNYKÖR**

HIV FERTŐZÉSHEZ TÁRSULT AGYI LYPHOMÁKBAN (+ EBV)

LYMPHOPROLIFERATÍV KÓRKÉPEKBEN (+ EBV)

**Hodgkin-, nem-Hodgkin lymphomák, angioimmunoblastos
lymphadenopathia**

(HHV-6A vagy B)

HHV-6B

Szerv-, csontvelő átültetés = IMMUNSZUPPRESSZIÓ: CMV aktiválódás

Krónikus fáradtság tünetegyüttes (+ EBV, + CMV, + kanyaróvírus ?)

**Sclerosis multiplex (oligodendrocytákban, retrovírussal együtt)(+ HSV-1,
+kanyaróvírus?)**

Kesztű-zokni betegségben (+ humán parvovírus B19)

Myocarditis (+ humán parvovírus B19)

HHV-7

Szervátültetés = IMMUNSZUPPRESSZIÓ: "CMV betegség"

Kesztyű-zokni betegségben (+ humán parvovírus B19): Gyors gyógyulás